

Yalda, a Night for Forgiveness

OOG OM OOG VOOR DE KIJKER

In Iran is Yalda een feestdag. De Perzische midwinterviering staat in teken van samen zijn, vrolijkheid, eten en poëzie. In Massoud Bakhshi's voortreffelijke tweede langspeelfilm YALDA, A NIGHT FOR FORGIVENESS, acht jaar in de maak, valt de feestdag samen met de uitzending van het populaire televisieprogramma *The Joy of Forgiveness*. Tijdens deze live show kunnen ter dood veroordeelden, volgens de regels van de Iraanse vergeldingswet, vergiffenis vragen aan de slachtoffers van hun misdaad. In de nieuwste aflevering is Maryam aan de beurt. Met handboeien om schikt ze nog een paar haarlokken onder de goedkope hoofddoek die haar moeder haar snel om de schouders drapeert. Voor het per toeval doden van haar rijke, 65-jarige echtgenoot vraagt ze vanavond voor miljoenen kijkers vergiffenis aan diens dochter Mona.

Het format van *The Joy of Forgiveness* is een fictieve mengeling van een spelprogramma, reality-tv en goedkope humaninterest-reportages. Beslissen over leven en dood wordt in handen van televisieproducenten brood en spelen voor de consument. Als de kijkers thuis genoeg sms'jes sturen, betalen de sponsors van het programma het bloedgeld aan de familie van Mona.

Op het rijkelijk gedecoreerde televisieplateau zetelen de twee vrouwen in rood-fluwelen stoelen tegenover elkaar. Een gladde presentator modereert het emotionele gesprek. "Je gedraagt je alsof zij de moordenaar is", snauwt hij Maryam toe tijdens de eerste onderbreking. Ze is tegendraads en handelt niet zoals van haar verwacht wordt. Wanneer de camera's draaien en zij voor haar leven pleit, maant de man haar meermaals tot beheersing. Op televisie net zoals in de maatschappij heeft zij een duidelijk omlijnd rol te spelen en daarbij kan ze niet buiten de lijntjes kleuren.

Het samenvloeiën van klassenongelijkheid, een bemoeiziek rechtssysteem en het buitensporige belang van visuele media in de Iraanse samenleving doen even denken aan Kiarostami's *Close-up*, waarin de werkloze Hussain zich voordoot als de bekende cineast Mohsen Makhmalbaf en daarvoor terechtstaat. Bakhshi laat zich voor zijn film inspireren door hedendaagse struikelblokken van de Iraanse samenleving, vrouwen-rechten en maatschappelijke hypocrisie. Uit *Close-up* neemt hij echter een gelijkaardige dubbelzinnigheid over waarbij de vrouwen in de televisiestudio zichzelf moeten spelen ten behoeve van het kijkspektakel.

De gelaagdheid van de patriarchale onderdrukking zoals Bakhshi haar in beeld brengt is duizelingwekkend. Met hun leven in elkaars handen worden de vrouwen

overgeleverd aan de capricieuze kijkcijfers. Ze zijn volledig klem gereden door een dode echtgenoot, een vrouwonvriendelijke aanwending van de islam en een corrupt juridisch systeem.

Op een ontsnappingsscène na speelt de hele film zich af in de televisiestudio. De broeierige sfeer van de regieruimte, waar zenuwachtige producenten en schakeltechnici elkaar in de haren vliegen, is een dankbare setting voor de spanning die Bakhshi in stand houdt. De schaarse muziek komt van de live opnames en versterkt de chaotische drukte backstage. Terwijl de personages belicht worden door de blauwe schijn van de alom aanwezige schermen, zit de lens Maryam op de huid. Voortdurend in beweging legt de camera zowel haar nervositeit als de gejaagdheid van haar omgeving vast. In het erg bevreemdende slotstuk van de televisieshow wordt de set rondom hen afgebroken. Terwijl de vrouwen officiële documenten tekenen met de procureur, verdwijnt het publiek en worden de decors weggehaald. Achter blijven alleen de vrouwen, gereduceerd tot elkaars vijanden, terwijl eigenlijk de schreeuw om bondgenootschap het luidst weerklonk. ● INGE COOLSAET

GENRE Drama

REGIE & SCENARIO Massoud Bakhshi

FOTOGRAFIE Julian Atanassov

CAST Sadag Asgari (Maryam), Behnaz Jafari (Mona), Babak Karimi (Ayat)

PRODUCTIE IR-DE-CH-LU-LB - 2019 - 89'

DISTRIBUTIE Anga Distribution

RELEASE 14 oktober